

Lásd még 31, 40-41, 51, 53, 60-61, 78, 89, 92-94, 112-113

KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS, KÖNYVTÁRÉPÜLET

Könyvtárgépesítés általában

97/102

BORGMAN, Christine L.: Automation is the answer, but what is the question? Progress and prospects for Central and Eastern European libraries = J.Doc. 52.vol. 1996. 3.no. 252-295.p. Bibliogr.

Az automatizálás a válasz, de mi a kérdés? Eredmények és lehetőségek a közép- és kelet-európai könyvtárakban

Felmérés; Hatékonyság; Számítógépesítés

A volt Jugoszláviában és Közép-Kelet Európa volt szocialista országaiban az információtechnológia legfontosabb eszközei negyven éven keresztül nem álltak rendelkezésre. Ezek az országok most világosan látják, hogy ha részeseivé kívánnak válni a globális információs infrastruktúrának, akkor mindenek előtt a saját infrastruktúrájukat kell fejleszteniük. A cikk egy 1994-95-ben végzett kérdőíves felmérésről számol be, amely Horvátország, a Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia hetven tudományos könyvtárára

terjedt ki. A felmérést arra a 300 interjúra építették, amelyet a régió országaiban korábban, 1993-94-ben készítettek. Az eredmények azt mutatják, hogy ezek az országok gyors ütemben szereznek be automatizált feldolgozó rendszereket, CD-ROM adatbázisokat, csatlakoznak számítógépes hálózatokhoz stb. Az automatizálás üteme 1989 óta ugrásszerűen felgyorsult. A cikk országok és könyvtártípusok szerint mutatja be a könyvtári rendszereket és a hálózati alkalmazásokat. Az automatizálás fő céljának a „hozzáférhetőség” javítását tekintik, ami általában online katalógusok telepítését jelenti és azt az igényt, hogy a könyvek hamarabb kerüljenek ki a polcokra, de mindez nem feltétlenül jelenti a használók önkiszolgálási hatékonyságának a javítását. Az együttműködést és a szabványosítást az automatizálás kiemelt feladatai közé sorolják, de mindkét területen megkérdőjelezhető eredményeket lehetett találni. A vezetési célok inkább a sebességre és a feldolgozásra, mint a vezetési információkra, a személyzetre vagy a fenntartó szerv küldetésének előmozdítására összpontosítanak. A személyzeti vezetés gyenge, pedig erősebb személyzeti szerepvállalásra lenne szükség a rendszerkiválasztási folyamatban, a műszaki képzettségű munkatársak könyvtárosi oktatásában, a továbbképzésében és a használók képzésében. A cikk végül ismerteti ezen eredmények várható hatását a régió országaiban.

(Autoref. alapján)

Lásd még 13

Könyvtárépítés, berendezés

97/103

ROBLES, Patricia A.: Security upon moving into a new library building = Coll.Res.Lib.News. 57.vol. 1996. 7.no. 427-430.p.

Biztonsági intézkedések új épületbe költözéskor

Állományvédelem; Költözés; Könyvtárépület-egyetemi, főiskolai; Vezetés

A könyvtárköltöztetés szakirodalma bőséges, különös tekintettel a fizikai lebonyolítás menetére, a biztonsági kérdésekkel viszont csak érintőlegesen foglalkoznak.

1994-ben a bakersfieldi Kalifornia Állami Egyetem (California State University) megnyitotta a 22 millió dolláros beruházással megvalósított új könyvtárépületét, a Walter W. Stiern Könyvtárat, amely korszerű elektronikus információs központ.

A költözés időpontjául az 1993. évi decemberi tanítási szünetet jelölték ki, hogy a hallgatók zavartalanul használhassák a könyvtárat, s azt csak a lehető legrövidebb ideig kelljen zárva tartani. Fontos szempontként vették figyelembe azt a tényt, hogy a kiválasztott időszakban nagyon kevesen tartózkodnak az egyetem területén, a forgalom is elenyésző. A költözés megkezdésekor az új épület még nem volt teljesen készen, szerelték a berendezéseket, a telefonhálózatot. A munkával egy hivatásos könyvtárköltöztető céget bíztak meg. A könyvtárnak jó előre gondos eljárási tervet kellett kidolgoznia, hogy ilyen körülmények között biztosíthassa a több milliós értéket képviselő vagyon védelmét. Ez két területet ölelt fel: a forgalom átszervezését az egyetem területén a költöztetés idejére, valamint a maximális biztonságot szolgáló intézkedések kidolgozását.

A biztonsági tervnek a következőkre kellett kiterjednie: a régi és az új épületbe kizárólag azonosító kártyával lehessen belépni, illetve kijönni onnan; valamennyi ki- és bejárathoz diák kíségetőket alkalmazzanak a személyazonosító kártyák ellenőrzésére; az ajtóellenőrök a Közbiztonsági Szolgálatnál rádiókapcsolatba tudjanak lépni probléma esetén.

A cikk szerzőjét a tervezésnek eme stádiumában bízták meg a könyvtár költöztetésének koordinálásával és felügyeletével. Első feladata a terv részletes kidolgozása volt. A régi és az új épület több mint tíz bejárata közül kijelölték azt a hármat, amelyeken keresztül a költözés történ-

jék, meghatározták, hogy szükség esetén melyik ajtó vehető még igénybe megfelelő biztonsági ellenőrzés mellett. A tizennégy diákot hatóságokba osztották be úgy, hogy mindig álljon rendelkezésre tartalék személyzet is. A költöztetésben részt vevő több mint száz egyetemi alkalmazottnak, a hivatásos költöztető vállalat embereinek és az egyéb vállalkozóknak (polcszerelő, szállító stb.) az állandó ellenőrzését úgy oldották meg, hogy mindenkinek azonosító kártyát adtak ki, amely nélkül egyik könyvtárépületbe sem lehetett belépni. Mivel a telefonhálózat még nem működött az új épületben, rádiótelefonok segítségével oldották meg a kapcsolattartást a munkaterületek, az irányítók és az ellenőrzési pontok között, központi diszpécser közbeiktatásával.

A szerző a költöztetés lebonyolítása során szerzett további tapasztalatait a következőkben foglalta össze:

– Mindig jól láthatónak kell lenni. Mivel egyszerre több helyszínen sok esemény zajlik, különösen abban az esetben, ha a telefon nem használható, nagyon fontos a személyes jelenlét illetve kapcsolattartás. A diszpécser szolgálat igénybevétele nem bizonyult jó megoldásnak.

– A személyek és szállítmányok folyamatos ellenőrzését végzőket lehetőség szerint rövidebb időre (2 esetleg 4 órára) kell beosztani, mert a monoton munka hatékonysága később jelentősen romlik.

– A könyvtár személyzete van leginkább tudatában, hogy milyen értéket jelentenek a dokumentumok, a számítógépek és az egyéb berendezések, ezért ők érzik a felelősséget is leginkább. Célszerű tehát őket megbízni az irányítással. A költöztetés időpontját úgy kell megválasztani, hogy az ne essen szabadságolási időszakra, mint jelen esetben, amikor karácsony előtt sok könyvtáros utazott el szabadságra.

– A személyek azonosításához nem kódrendszert kell a kártyákon alkalmazni, hanem névreszólóan kell azokat kiállítani a nagyobb biztonság érdekében.

A gondos előkészítés eredményeként a könyvtár átköltöztetése az új épületbe időre megtörtént, a biztonsági intézkedések mégis elégségesek voltak és a könyvtár a tervezett időpontban megnyílt.

(Pappné Farkas Klára)

97/104

SHUMAN, Bruce A.: Designing personal safety into library buildings = Am.Lib. 27.vol. 1996. 7.no. 37-39.p.

Hogyan tegyük biztonságosabbá a könyvtár épületét a bűnözőkkel szemben?

Biztonsági berendezés; Könyvtárépület; Módszertani útmutató [forma]; Rendbontás; Személyzet

Képzeteünkben a könyvtárakról alkotott kép nem fér össze az erőszak, a veszély vagy a félelem fogalmával. Az emberek általában olvasás vagy kölcsönzés céljából keresik fel őket. A könyvtárak dolgozói és olvasói azonban egyre nagyobb veszélynek vannak kitéve.

1992-ben az arizonai Buckey városában egy ismeretlen fegyveres, akit azóta sem találtak meg, megölt egy könyvtárost. 1993-ban egy könyvtárost munka közben gyilkoltak meg a Georgia-i Donalsonville-ben. Másnap egy közeli városban elfogtak egy tizenhat éves kamaszt, aki bevallása szerint a könyvtáros ékszereit akarta megszerezni.

Ugyanabban az évben Kaliforniában, Sacramento városában zárás előtt egy olvasó tüzet nyitott a könyvtárosokra, megölve kettőt közülük. A fegyveresről, aki a rendőrséggel folytatott tűzharc végén a könyvtár épületének tetejéről a mélybe vetette magát, kiderült, hogy a könyvtár régi olvasója volt.

1994-ben Salt Lake City-ben egy fegyveres támadó, bombával fenyegetőzve, tizennyolc embert ejtett túsul egy könyvtárban. A túszszedőt végül egy szolgálaton kívüli rendőrnek sikerült ártalmatlanná tennie. Az ötórás túsdrámában szerencsére senki sem sérült meg, de a bombáról, amellyel a fegyveres fenyegetőzött, kiderült hogy elég hatásos lett volna ahhoz, hogy az egész épületet felrobbantsa.

Ezen kirívó esetek nem mondanak ellent annak a ténynek, hogy a könyvtárak általában biztonságos helyek, de felhívják a figyelmet arra, hogy bár a könyvtár állományának védelmére egyre nagyobb figyelmet fordítanak, a könyvtárosok személyes biztonságát sem szabad elhanyagolni.

A könyvtárak nem védettek az erőszak ellen, sőt az a tény, hogy késő estig, illetve hétfőig is nyitva vannak, vonzhatja azokat az embereket, akiknek nincs hova menniük. Fontos az egyéb tényezők figyelembe vétele is, mint például a könyvtár környéke, a biztonsági személyzet száma, a könyvtár elrendezése, ill. a könyvtárosok személyes figyelme.

Az erőszakos cselekedetek elkövetőit a szerző három csoportba osztja:

- Magányos elkövetők a legkülönbözőbb indítékokkal (lelki-, elmebetegség, betörők, kábítószerezézők). Ők néha csak a „mulatság” kedvéért követnek el bűntényeket.

- Olyan radikális csoportok, akik így próbálják felhívni magukra a figyelmet vagy egyszerűen csak meg akarnak félemlíteni más embereket.

- A könyvtár korábbi vagy jelenlegi alkalmazottai. Ők általában nem tervszerűen, alkoholos vagy kábítószeres befolyás alatt, depresszió vagy elmezavar állapotában követik el a bűntényeket, nemegyszer öngyilkossági céllal. Bár-hogy is van, ezeket az eseteket a legnehezebb megelőzni.

De vajon hogyan tudja a könyvtár ellátni a feladatait, és egyben védelmezni az alkalmazottait illetve látogatóit a veszélytől? A válasz kényes döntési helyzet elé állít. Ha a személyi biztonságot növeljük, akkor ez az egyéni szabadság rovására mehet. Senki sem szereti ha megmotozzák vagy nem engedik be az adóból fenntartott, ingyenes könyvtárakba. A másik probléma az, hogy mit lehet tenni a bűnesetek megelőzése érdekében a könyvtárak szűkös anyagi helyzetében.

A szerző cikkében néhány olyan intézkedést javasol, amelyek alkalmazásával a könyvtárakat biztonságosabbá lehet tenni.

- A mai könyvtárakat szándékosan úgy tervezik, hogy az olvasók elvonulhassanak és magányosan dolgozhassanak, ami a problémák fő forrása lehet. Meg kell vizsgálni, hogy hol vannak olyan helyek, ahol a bútorzat elmozdításával vagy jobb világítással biztonságosabb környezet teremthető.

- A biztonsági szabályokat minden alkalmazottal meg kell ismertetni, és elő kell készíteni őket a vész helyzetben való viselkedésre.

- Technikai berendezések, például kamerák és vészcsengők alkalmazása sok pénzbe kerül.

het, de fizikai jelenlétük önmagában is alkalmas a problémák elkerülésére.

– Feltűnő helyekre kirakott „házirendek” is felhívják a látogatók figyelmét a helyes viselkedés szabályaira.

– Megbízható és vészhelyzetben is cselekvőképes biztonsági személyzet alkalmazása.

– Zárt raktárak alkalmazása a szabadpolcos rendszer helyett, és a látogatók távoltartása ezen elzárt területektől. Továbbá a könyvtárba csak olvasójeggyel rendelkező látogatók léphessenek be.

– Fontos a megfelelő könyvtári személyzet kiválasztása, mert sajnálatos tények mutatják, hogy a könyvtári bűnesetek nagy részét – és nem csak a lopásokat – a könyvtár alkalmazottai követik el.

– A repülőtereken és más középületekben már bevált fémdetektorok alkalmazása.

– Minden könyvtár rendelkezzen megfelelő biztosítással, mely ugyan a bajt nem előzi meg, de annak bekövetkezte esetén segíthet a helyreállítás finanszírozásában.

A szerző szerint a legfontosabb az, hogy az alkalmazottakat bátorítani kell, hogy figyeljék és azonnal jelentsék, ha valami gyanúsat észlelnek, túljutva azon a félelmükön, hogy hibáznak vagy veszélyes helyzetbe sodródnak.

(Lovász Katalin)

Lásd még 64

Számítógépes könyvtári rendszerek

97/105

OLIVER, Frank B.: End-user document access, retrieval and delivery systems – a developer's tale = Interlend.Doc.Supply. 24.vol. 1996. 3.no. 17-22.p.

A dokumentumoknak a közvetlen használók által történő elérését, visszakeresését és

szolgáltatását megkönnyítő rendszerek – ahogyan egy fejlesztő látja

Dokumentumszolgáltatás; Gépi információkeresési rendszer; Használó; Hozzáférhetőség; Kísérlet; Nemzeti könyvtár

Az elmúlt néhány évben sikerült bepillantani az ún. „következő generációs” információs rendszerek világába, amelyek a dokumentumhozzáférés legkülönbözőbb módjait kínálják, ezenkívül láttunk a közvetlen használók számára tervezett kereső és szolgáltató rendszereket, s hallottunk jóslatokat a dokumentumkiadás forradalmáról és a könyvtáros–információs szakma megszűnéséről. A cikk olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek az ilyen futurisztikus rendszerek fejlesztői előtt állnak. Kimutatja, hogy a jelenlegi technológia nem tudja teljes mértékben teljesíteni az elvárásokat, és hogy az ilyen rendszerek megbolygathatnak sok jól megalapozott kulturális szempontot és szervezeti infrastruktúrát. A cikkben kifejtett vélemények arra a 18 hónapos tapasztalatra épülnek, amelyet a szerző a British Library *DiSCoverly* (jelenleg *Inside*) nevű projektjével kapcsolatos munka során szerzett. Ez a program megkísérli a legújabb technológiát és alkalmazási gyakorlatot egy olyan rendszerben alkalmazni, amelyben megvan a lehetőség a használói hozzáférés módjának és a British Library dokumentumszolgáltatásának a forradalmasítására.

(Autoref.)

Számítógépes rendszerek biztonsága

97/106

LaRUE, James: Hacked! = Am.Lib. 27.vol. 1996. 7.no. 35-36.p.

Tudósítás egy számítógépes betörésről

Biztonsági berendezés; Számítógép-központ; Szoftver

Az amerikai Colorado államban, Castle Rock város közkönyvtárában a számítógép túl lassú működése nyomán kezdtek felfigyelni egy elektronikus behatolóra (hacker), aki az Interneten keresztül, régi, de még nem törölt jelszavak segítségével lépett be a rendszerbe, hogy azt ugródeszkaként használva más egyetemek rendszereiben kalandozzon titokban. Az illető a számítógép Winchester-tárolóján alkönyvtárat létesített, s oda olyan programokat töltött fel, amelyekkel jelszavakat derített fel, megszerezte magának a rendszergazda (vagy „szuperhasználó”) privilégiumait, gondosan eltakarította maga mögött a nyomokat, sőt, az ilyenféle illegális tevékenység online kézikönyvét is ott tartotta. A megcélzott egyéb rendszerek szakemberei figyelmeztették a szerzőt, tegyen valamit. A közkönyvtár azonnal felfüggesztette az Internet-kapcsolatot, de amint újraindították azt, a behatoló is visszatért. Nem lehetett „kidobni”, mert újra és újra más néven jelentkezett be, mindig a szuperhasználó előjogaival. A könyvtár újra felfüggesztette az Internet-kapcsolatot, minden egyes jelszót kicseréltek, s a legnyilvánvalóbb réseket is betöltték a számítógép biztonsági rendszerén. A behatoló nem okozott semmilyen kimutatható kárt, de ez csak a jóindulatán múltott: ha akarta volna, tetszés szerint törölhetett volna bármilyen adatállományt.

A szerző azon tűnődik, mit lehetne tenni a hasonló esetek megisméltődése ellen. Colorado államban az elektronikus behatolás ellen nincs semmiféle jogszabály. Ráadásul, mivel a behatoló California államban élt, másik államból csak akkor lett volna felelősségre vonható, ha az általa okozott tényleges anyagi kár túllépte volna az 1500 dollárt, addig egyszerű csínytevésként kezelik az ügyet.

A számítógépes bűnözés egyre terjed: egy felmérés szerint 1990-től 1995-ig 1700%-kal nőtt. 1994-ben több mint 1 millió jelszót törtek fel. Az Egyesült Államokban törvényjavaslatot dolgoznak ki az információs infrastruktúra védel-

mére. S akit rajtakapnak, előbb-utóbb börtönbe kerül.

A külvilággal való elektronikus kapcsolat megszakítása ugyan kizárná a külső elektronikus behatolást, ezt azonban a könyvtárak nem tehetik meg: mind a könyvtárosok, mind a használók hozzászoktak már a más könyvtárak online katalógusaiban való kereséshez, az Internet-kapcsolat egyre nagyobb szerepet tölt be minden egyes könyvtár napi tevékenységében.

(Mándy Gábor)

Szoftver

97/107

BESEMER, Hugo: The CDS/ISIS user community and the Internet = Inf.Dev. 12.vol. 1996. 3.no. 178-180.p.

Mit nyújt az Internet a CDS/ISIS használók számára?

Elektronikus posta; Számítógép-hálózat; Szoftver

A cikk arról tájékoztat, hogy az Internet milyen információforrásokat, illetve kommunikációs csatornát jelent a CDS/ISIS használók számára. Részletesen bemutatja a CDS/ISIS listserv használatát: elmagyarázza, hogyan lehet csatlakozni hozzá, és hogyan lehet a régebbi, archivált üzenetekhez hozzáférni. Felsorolja a releváns World Wide Web és Gopher helyeket is.

(Autoref. alapján)

Elektronikus könyvtár

97/108

CHEN, Ching-chih: Global Digital Library initiative: prototype development and needs = Micro-comp.Inf.Manage. 13.vol. 1996. 2.no. 133-164.p. Bibliogr.

„Digitális Világkönyvtár”: kezdeti fejlemények és szükségletek

Együtműködés -nemzetközi; Elektronikus könyvtár; Fejlesztési terv; Számítógép-hálózat

A nyílt rendszerek mint az Internet és a World Wide Web lehetővé teszik a „virtuális könyvtárak” létrehozását. A szerző már sok éve dédelgeti a *Globális Digitális Könyvtár* (Global Digital Library, GDL) tervét. Hálózati kapcsolatainak sémáját már 1993-ban bemutatta egy konferencián, majd különböző nemzetközi konferenciákon, később az ún. Alexandriai Elvi Nyilatkozatban (1995) népszerűsítette a koncepciót. Működőképességéhez még sok bonyolult logisztikai és nem technológiai jellegű probléma megoldása szükséges (pl. a szabványokkal, a szellemi tulajdonjoggal, a szerzői joggal, a nyelvi korlátokkal, a biztonsággal, a finanszírozással, a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatban).

A kísérlet a Clinton-kormányzat tervéhez, a Globális Információs Infrastruktúrához (GII) is kapcsolódik. A szerző a globális digitális könyvtár prototípusát kívánja létrehozni. A GDL a következő intézménytípusok Web-helyeihez teremt kapcsolatot:

- a) nemzeti könyvtárak (Web-helyekkel és OPAC-kal rendelkezők),
- b) nemzeti könyvtárak (amelyeknek nincs ugyan honlapjuk, de leíró és képi információkat szolgáltatnak),
- c) nemzeti levéltárak,
- d) válogatott múzeumok,
- e) egyes nemzetközi szervezetek,
- f) egyes (regionális, országos és helyi) könyvtári és tájékoztatói hálózatok,
- g) egyes helyi digitális könyvtárak.

Ezen intézmények évszázadok óta őrzik és tárolják a világ és saját országuk kincseit és gazdag információforrásait. A könyvtárak minőségét eddig aszerint ítélték meg, hogy milyen mennyiségű nyomtatott információforrással rendelkeznek. A szerző azt szorgalmazza, hogy a nagykönyvtárak szerepét ki kell bővíteni: egyrészt országuk információforrásainak dinamikus és aktív szolgáltatóivá kell válniuk, másrészt a globális információs hálózat hatékony csomópontjaivá.

A GDL készülő prototípusa összekapcsolja intézmények WWW-honlapjait egyetlen globális digitális könyvtári rendszerre egy közös, egységes interfész segítségével. Jelenleg a honlapok információtartalma és a használói interfészek jelentősen eltérőek. Összekapcsolva a GDL rendszerében mindegyik hely az egér egy kattintásával elérhető lesz.

A kísérleti szakaszban 2 fotó-CD-n tárolják a 30 nemzeti könyvtárra vonatkozó képeket, egy szöveges CD-n pedig a könyvtárak leírását.

(Hegyközi Ilona)

97/109

LYNCH, Clifford – GARCIA-MOLINA, Hector: Interoperability, scaling, and the digital libraries research agenda = *Microcomp.Inf.Manage.* 13.vol. 1996. 2.no. 85-131.p.

A „Digitális Könyvtárak” projekt kutatási programja, különös tekintettel az egységesített működésre és az ütemezésre

Elektronikus könyvtár; Könyvtártudományi kutatás; Kutatási jelentés [forma]; Számítógép-hálózat

A jelentés az amerikai kormány IITA (Information Infrastructure Technology and Applications) munkacsoportjának szervezésében a digitális könyvtárak témájában tartott workshop (Reston, Virginia, 1995. május 18-19.) eredményeinek az összefoglalása. A találkozó célja a digitális könyvtárakra irányuló kutatás menendjének pontos kialakítása volt, különös tekintettel a kísérletek méreteire, a kompatibilitásra és az előrelépéshez szükséges infrastruktúra-fejlesztés feladatainak megállapítására.

(Autoref.)

97/110

MITCHELL, Steve – MOONEY, Margaret: INFO-MINE – a model Web-based academic virtual library = *Inf.Technol.Libr.* 15.vol. 1996. 1.no. 20-25.p.

INFOMINE – egy Web-alapú egyetemi virtuális könyvtár modellje

Egyetemi könyvtár; Elektronikus könyvtár; Számítógép-hálózat; Szolgáltatások

Az INFOMINE ún. virtuális felsőoktatási könyvtár, amely a WWW-n érhető el. Indexeli és annotálja a felsőoktatásban dolgozó oktatók/oktatók számára az Internet forrásait a legtöbb jelentős szakterületen, valamint hálózati kapcsolódást is biztosít azokhoz. Az INFOMINE-t a California Egyetem Könyvtára (Riverside) fejlesztette ki. Címe: <<http://lib.www.ucr.edu>>.

Az INFOMINE közel 5000 annotált és indexelt rekordot tartalmaz (ezek adatbázisok, Internet-kalauzok és más elektronikus források, oktatási anyagok, konferenciai jelentések és folyóiratok). Az INFOMINE-on belül a virtuális gyűjtemények szakterületenként vannak megszervezve. Működésének utóbbi 15 hónapjában (létrehozása 1994-ben indult) hetente több mint 20 ezren használják.

Speciális HTML-konverter és adatbázis-kezelő teszi lehetővé a HTML-ben nem jártas szakreferensek számára, hogy maguk is gyarapítsák az INFOMINE-t (azaz új források leírását vigyék be). Fenntartása is egyszerű, pl. egy rendszeresen futtatott URL-ellenőrző program biztosítja, hogy a hálózati címek „éljenek”. A rendszer kihasználja a Web hipertextes és multimédia lehetőségeit és az adatbázis-kezelők szervezési és visszakeresési funkcióit.

A használók a szokásos tematikus, kulcszavas és cím szerinti keresés mellett olyan, a forrás mélységére, átfogására és/vagy az útvonal jellegére utaló kifejezésekkel is kereshetnek, mint „átfogó”, „tájékoztató forrás”, „virtuális könyvtár”, „kereshető adatbázis”. Mind a böngészés, mind a keresés üzemmódban igen sokféle elérési pont áll rendelkezésre. A keresési eredmények dinamikus Web-oldalak formájában jelennek meg, ahonnan a feltüntetett indexkifejezésekre kattintva újabb szűkebb vagy átfogóbb kereséseket lehet végrehajtani. A böngészőket segíti a tematikus tartalomjegyzék.

Az adatbázisba inputot végrehajtók munkájához a források leírását és indexelését segítő eszközök állnak rendelkezésre. Az INFOMINE-

rekordok űrlap segítségével könnyen szerkeszthetők, bevihetők és kezelhetők, a HTML ismerete nélkül, mert a rendszer a rekordokat automatikusan ebbe a formátumba, mégpedig ennek dinamikus változatába konvertálja (tehát az indexelés is automatikusan megtörténik).

Az INFOMINE fejlesztői jelenleg azt vizsgálják, hogy az egyes szakterületek indexelési gyakorlatát hogyan egyszerűsíthetnék. Megkezdték a Kongresszusi Könyvtár Tárgyszójegyzékének használatát; a dokumentumtípusokat jelölő és a földrajzi deszkriptorokat pedig az egyes szakterületek gondozói közösen alakították ki. Most dolgoznak azon, hogy a fájlokat és a kezelőprogramokat más campusok és intézmények számára is rendelkezésre tudják bocsátani. (A cikk részletesen leírja a rendszer hardverének és szoftverének műszaki paramétereit is.)

(Hegyközi Ilona)

Lásd még 11, 65

KAPCSOLÓDÓ TERÜLETEK

Kiadói tevékenység

97/111

ALURI, Rao: Improving quality: a reader's advice to C&RL editors = Coll.Res.Lib. 57.vol. 1996. 5.no. 415-427.p. Bibliogr. 12 tétel.